

Contributed by Ataulfo Riera
donderdag, 17 juni 2004 -

In december 2003 werden vier senatoren en volksvertegenwoordigers door de leiding van de PT uit de partij gezet omdat ze tegen de pensioenhervorming van de regering-Lula hadden gestemd. Eén van hen is onze kameraad Heloisa Helena - lid van Socialistische Democratie, een belangrijke tendens binnen de PT en de Braziliaanse afdeling van de Vierde Internationale - een buitengewoon populair figuur in Brazilië.

Heloisa Helena en haar uitgesloten kameraden riepen onmiddellijk op voor de vorming van een nieuwe partij. Op 19 januari namen ze samen met een reeks personaliteiten een manifest aan "Voor een democratische en socialistische linkerszijde". Hun bilan spreekt voor zich: "De regering Lula heeft ervoor gekozen de taak te vervullen waaraan de institutionele sociaal-democratie zich steeds heeft gewijd in het recente verleden: datgene doen ten voordele van het grootkapitaal waartoe de traditionele rechterzijde niet in staat was". Na meer dan een jaar ervaring aan de macht is het duidelijk dat deze ontwikkeling niet het gevolg is van een 'ideologische ontsporing' die men van binnen de PT uit kan rechtekken (dat toont de uitsluiting via bureaucratische methoden in plaats van door de confrontatie van ideeën overigens duidelijk aan), maar wel te maken heeft met een diepgaande transformatie van de leiding van de PT. Die heeft zich bijzonder snel geïntegreerd in het staats-apparaat en aangepast aan de "realpolitik" van het neoliberale medebeheer.

Hun conclusie is dus logisch: om de arbeiders een politieke uitdrukking te geven die onafhankelijk is van de burgerij, moet "een alternatieve partij opgebouwd worden die de ruimte kan opvullen die opengelaten werd. Een alternatieve strijdende partij, tegen het neoliberaal model en de regering die dit toepast, voor de verdediging van de eisen en doelstellingen van de arbeidersklasse". Maar de weg naar de opbouw van zo'n alternatief riskeert lang en moeilijk te worden. Allereerst omwille van wettelijke redenen. De gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2004 kunnen als eerste krachtproef fungeren, maar de militanten van de "Beweging voor een nieuwe partij van de linkerszijde" moeten niet minder dan 500.000 handtekeningen verzamelen voor juni, om de nieuwe partij te legaliseren. Daarenboven geniet Lula ondanks zijn rechtse draai nog steeds van een sterke populariteit onder de volksmassa; de ontluistering en bewustwording dreigen veel tijd te vergen. Daarenboven zijn de krachten die deze nieuwe partij zouden kunnen versterken, in de eerste plaats de verschillende linkse tendensen binnen de PT zelf, bijzonder verdeeld over die keuze. De meerderheid van de tendens Socialistische Democratie beoordeelt bijvoorbeeld de oproep voor een nieuwe partij als sektair, omdat ze de linkerszijde dreigt te isoleren van de volksmassa's die in de ploeg van Lula nog steeds 'hun' regering zien. Socialistische Democratie, die in de regering is vertegenwoordigd door Miguel Rossetto, minister van landhervorming, meent daarentegen dat ingespeeld moet worden op de contradicties binnen de PT en de regering. Ze roept op tot "de creatie van een brede beweging, binnen de partij, de regering, het parlement en in de maatschappij om druk uit te oefenen op de PT opdat deze terug haar historische posities zou innemen, en op de regering-Lula opdat die de sociale veranderingen zou realiseren waarnaar het volk en de arbeiders zo hevig verlangen". Op dit moment blijft het nog moeilijk en delicaat om een definitief oordeel te vellen. De populariteit van Lula is effectief een realiteit die men niet mag ontkennen en van tafel vegen in naam van de zuiverheid van abstracte principes. Daarenboven is het opgeven van een ervaring van 30 jaar van de opbouw van een populaire en werkelijk democratische massapartij, ontstaan uit de strijd tegen de dictatuur, geen gemakkelijke zaak. Maar niet enkel de top van de PT is veranderd. Een enorme ledenwervingscampagne (via internet onder andere!) zuigt een hoop opportunisten en carrièristen naar de partij. Maar uiteindelijk zal de wind wel moeten keren wanneer de sociale gevolgen van de neoliberale politiek van de regering-Lula opgehelderd zullen worden voor iedereen. Op dat moment zal het bestaan van een authentiek politiek alternatief ter linkerszijde vitaal zijn, zelfs als haar

ontstaansproces zowat in de woestijn plaatsvond.

In de politiek is het "goeie moment" vaak doorslaggevend.
verlaten zou even rampzalig kunnen zijn als te laat.

Te vroeg de PT